

Використання цифрових технологій в контролінгу: сучасні підходи та перспективи розвитку

Єлизавета Беконіна

*здобувач IV курсу, гр. МА-20,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: BekoninaIM@krok.edu.ua*

Віктор Алькема

*науковий керівник, завідувач кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: alkema@krok.edu.ua*

Актуальність дослідження. В умовах стрімкого розвитку цифрових технологій та їх впливу на бізнес-середовище, питання використання цифрових технологій в контролінгу стає актуальним для підприємств. Розуміння сучасних підходів та перспектив розвитку цифрових технологій у контролінгу дозволяє ефективно управляти бізнес-процесами та приймати обґрунтовані рішення для підвищення конкурентоспроможності компаній.

Об'єктом дослідження є процеси використання цифрових технологій в контролінгу на підприємствах.

Предметом дослідження є сучасні підходи до використання цифрових технологій у сфері контролінгу та їх перспективи розвитку.

Мета дослідження полягає в аналізі сучасних тенденцій розвитку інформаційно-комп'ютерних технологій та можливостей використання цифрових технологій у контролінгу підприємств. Слід усвідомити як ці технології можуть оптимізувати процеси контролю, забезпечуючи ефективне управління ресурсами та допомогти прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень. Для досягнення мети дослідження в роботі поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- проаналізовано сучасні тенденції та переваги використання цифрових технологій у контролінгу організації;
- розроблено рекомендації для підприємств щодо оптимізації контрольних процесів за допомогою цифрових інструментів;
- з'ясовано як цифрові інструменти впливають на сприйняття та поведінку цільової аудиторії яка використовує інструменти контролінгу у своїй діяльності.

Інформаційна база досліджень Теоретичні та практичні аспекти цифрових технологій в контролінгу розглянуто у працях таких вчених, як В. Я. Амбросов, О.А. Бугуцький, Н.К. Васильєва, О.І. Дацій, М.В. Зубець, С.І. Демяненко, О.Ю. Єрмаков, О.В. Крисальний, М. Кропивко, Л.В. Молдован, С.І. Наконечний, О.М. Онищенко, Б.Й. Пасхавер, П.В. Трегобчук, та ін. Також інформаційною базою дослідження були аналітичні огляди сучасних тенденцій у сфері інформаційних технологій, дієвості цифрових інструментів у кампаніях, а також аналітичні звіти та приклади успішної практики впровадження цифрових технологій в контролінгу на сучасних підприємствах.

Методологія дослідження. У роботі використовуються методи та засоби

комбінованого підходу, що включає в себе аналіз літературних джерел, аналіз статистичних даних, обробка та статистичний аналіз отриманих результатів для вивчення та узагальнення основних тенденцій.

Етапи та результати дослідження. В сучасному бізнес-середовищі, яке швидко змінюється, використання цифрових технологій стає необхідністю для забезпечення конкурентоспроможності та ефективного управління організацією. Особливо це стосується сфери контролінгу, де вчасний та точний облік фінансових даних та стратегічна аналітика грають важливу роль у процесі прийняття управлінських рішень.

Впровадження цифрових технологій у сферу контролінгу сприяє значному підвищенню ефективності управлінських процесів. Однією з ключових переваг є автоматизація рутинних операцій, таких як складання фінансових звітів, обробка великих обсягів даних та контроль за бюджетуванням[2,3]. Це дозволяє фахівцям з контролінгу віддати більше уваги стратегічному аналізу та винятковим ситуаціям, замість витрати часу на рутинні завдання. Однак, щоб досягти повного потенціалу цифрових технологій, необхідно здійснити глибокий аналіз процесів впровадження. Найважливішою складовою є інтеграція різних систем та платформ для забезпечення однорідності даних. Інтерактивні платформи та хмарні рішення стають необхідні для забезпечення доступу до інформації в режимі реального часу та спільної роботи фахівців у сфері контролінгу.

Однією зі значущих переваг є підвищення точності та достовірності аналізу фінансових даних. Це дозволяє уникнути помилок, пов'язаних із людським фактором, та забезпечити об'єктивність у прийнятті управлінських рішень. Аналіз в реальному часі, забезпечений цифровими технологіями, дозволяє оперативно реагувати на зміни в економічному середовищі та адаптувати стратегії відповідно до його вимог[1]. Зокрема, розвиток інструментів штучного інтелекту та машинного навчання в контексті контролінгу відкриває нові можливості для прогнозування та оптимізації стратегій. Алгоритми можуть аналізувати великі обсяги даних[3], враховуючи найменші тенденції, що дозволяє приймати управлінські рішення на основі обґрунтованих прогнозів. Усе більше компаній визнає важливість впровадження цифрових технологій у контролінг для підтримки стратегічного управління та досягнення конкурентних переваг. Однак, для успішної імплементації, важливо розробити чіткий план впровадження, забезпечити необхідну освіту фахівців та постійно вдосконалювати системи відповідно до технологічного розвитку.

Перший тренд, який значуще впливатиме на розвиток цифрового контролінгу, - це розширене використання аналітики даних та штучного інтелекту (ШІ). Аналізуючи величезні обсяги інформації, ШІ може виявити та прогнозувати тенденції, що дозволяє фахівцям контролінгу приймати більш обґрунтовані рішення. Використання алгоритмів машинного навчання для прогнозування фінансових результатів та ризиків стає необхідною складовою стратегічного управління. Другий тренд пов'язаний із розширеним використанням блокчейн-технологій. Блокчейн може вирішити проблеми

конфіденційності та достовірності даних в контролінгу, забезпечуючи безпечні та невіддільні транзакції. Це особливо актуально в області обліку та фінансів, де точність і невідмінність даних визначають успішність управлінських рішень.

Третій тренд, який вже суттєво впливає на розвиток цифрового контролінгу, - це інтернет речей (IoT). Датчики, розташовані в різних частинах організації, надають змогу отримувати реальний час та контекстну інформацію, що полегшує управління та контроль над різними бізнес-процесами. Зв'язок між об'єктами та аналіз даних IoT може оптимізувати виробничі процеси та забезпечити ефективну стратегічну аналітику.

У майбутньому, інноваційні підходи до цифрового контролінгу будуть базуватися на синергії цих технологій. Інтеграція аналітики даних[4], ШІ, блокчейну та IoT створить потужну інфраструктуру для ефективного контролю та управління. Організації, які будуть активно впроваджувати ці технології, матимуть конкурентну перевагу у світі стрімкого розвитку технологій та постійних змін. Таким чином, дослідження та розуміння цих трендів є ключовим елементом успіху в цифровому контролінгу майбутнього.

Однією з основних перспектив є подальше удосконалення інтеграції цифрових технологій в системи контролінгу. Інтегровані програмні рішення та платформи дозволяють уніфікувати різні аспекти контролінгу, від фінансового обліку до стратегічного планування. Це забезпечує єдність даних та їх доступність в режимі реального часу, що робить управління процесами більш ефективним. Ще однією ключовою перспективою є розвиток аналітичних інструментів та штучного інтелекту. Аналіз великих обсягів даних дає можливість знаходити найглибші тенденції та закономірності в фінансових потоках та діяльності підприємства. Штучний інтелект сприяє автоматизації аналізу та прийняттю управлінських рішень, оптимізуючи час фахівців та роблячи їхню роботу більш точною та швидкою.

Усі ці перспективи об'єднуються за спільною ідеєю – створення більш гнучких, швидких та адаптивних систем контролінгу, які забезпечують компаніям необхідну інформацію для прийняття стратегічних та оперативних рішень. Застосування цифрових технологій у контролінгу не просто підсилює його функції, але і революціонує підхід до управління, відкриваючи нові горизонти для бізнесу у майбутньому [1].

В роботі було сформовано рекомендації для підприємств щодо оптимізації контрольних процесів за допомогою цифрових інструментів та їх вплив на сприйняття та поведінку цільової аудиторії:

- слід використовувати інтегровані системи контролінгу для автоматизації та уніфікації бюджетування, фінансового обліку та стратегічного планування – це забезпечить точність та надійність інформації, що може позитивно вплинути на довіру аудиторії до фінансової діяльності підприємства;

- пропонується застосовувати аналіз великих обсягів даних та аналітичні інструменти для отримання глибинного розуміння фінансових та управлінських процесів – що забезпечить більш ефективне та обґрунтоване прийняття

управлінських рішень, що може збільшити впевненість аудиторії в компетентності та прозорості компанії;

- рекомендовано використовувати алгоритми ШІ для автоматизації аналізу та прогнозування фінансових ризиків та результатів – це забезпечить швидку та точну обробку даних, що позитивно відобразиться на якості управлінських рішень та довірі аудиторії;

- слід імплементувати технологію блокчейн для забезпечення цілісності та конфіденційності фінансових операцій – це надасть змогу створити надійну та безпечну інфраструктуру, що підвищить довіру аудиторії та покращить її сприйняття бізнес-процесів;

- бажано використовувати датчики та IoT для збору реальних даних та покращення моніторингу важливих параметрів діяльності підприємства.

Практична значущість результатів дослідження. Результати дослідження надають конкретні рекомендації щодо використання цифрових технологій для оптимізації контрольних процесів. Підприємства можуть впроваджувати інтегровані платформи та автоматизовані системи для підвищення ефективності обліку та аналізу фінансових даних. Дослідження вказує на важливість використання технологій блокчейну для забезпечення конфіденційності та цілісності даних в контролінгу. Впровадження цифрових технологій в систему контролінгу може підвищити конкурентоспроможність підприємства. Рекомендації сформовані в процесі дослідження допоможуть компаніям не лише відстежувати, але й активно адаптуватися до технологічних тенденцій у сфері контролінгу. Використання цифрових технологій може вплинути на сприйняття та поведінку цільової аудиторії. Підприємства можуть створювати більш точні та зручні засоби звітності, що сприяє покращенню спілкування з клієнтами та партнерами.

Ключові слова: контролінг, технології, цифрові інструменти, інноваційні підходи, блокчейн, IoT, соціальні мережі, підприємство, аналіз.

Список використаних джерел

1. Карчева Г. Т., Огородня Д. В., Опенько В. А. Цифрова економіка та її вплив на розвиток національної та міжнародної економіки. *Фінансовий простір*. 2017. №2. С. 13 – 21.
2. Бутко М.П. Організація системи контролінгу на підприємствах України / М.П. Бутко // *Науковий вісник Херсонського державного університету*. – 2014. – Вип. 6, Ч. 2. – С.116–118.
3. Маркіна І.А. *Контролінг для менеджерів : навч. посіб.* / І.А. Маркіна, О.М. Таран-Лала, М.В. Гунченко. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 303 с.
4. Кривов'язюк, І. В., & Бойко, Н. Р. (2022, б). *Цифрова трансформація бізнесу: сутність, технології та стратегія розвитку*.